

**Quæstionum Canonicarum, In Quinque Libros
Decretalium, Tomus ...**

In Lib. III. Decretalium. In quo agitur De Rebus, quae in iudicium devenire solent, cujusmodi sunt, de vita et moribus Clericorum, ...

Schlüter, Georg

Augustæ Vindelicorum, 1708

§. 12. An in concessione feudi, vel Emphyteusis Ecclesiasticæ, servandæ sint juris solennitates?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73045](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73045)

est permutatio *inter Ecclesias* est jure excepta per allatos canones. Ratio vero, qua utuntur affirmantes (de quibus in n. præced.) nimis multum probat; nam ex illa sequitur, etiam licitas esse venditiones rerum Ecclesiasticarum, si fiant ab una Ecclesia alteri Ecclesiæ; quod tamen non admittitur, nec admitti potest etiam vi Extravag. *Ambrosiæ*.

§. 12.

An in concessione feudi, vel Emphyteusis Ecclesiastica, servanda sint juris solemnitates?

1240 **E**X juribus allatis à n. 1157. inter alienationes, prohibitas fieri sine juris solemnitate, venit etiam omnis alienatio, quâ in alterum transfertur solum jus utile, extra casus in jure permisos; at concessio rei Ecclesiasticæ in feudum, vel emphyteusim, est alienatio, quâ in vasallum vel emphyteutam transfertur jus utile: ergo & hæc venit inter alienationes, fieri prohibitas sine juris solemnitate, extra casus jure permisos: at inter casus jure permisos solum est ea concessio, qua res Ecclesiastica in feudum, vel emphyteusim *dari solita*, rursus *similiter* conceditur: ergo extra istum casum omnis concessio rei Ecclesiasticæ, in feudum, vel emphyteusim, prohibita est sine juris solemnitate.

1241 Ex hoc sequitur rem *ante concedi solitam* in feudum, vel emphyteusim, posse sine alia solemnitate juris, denuo concedi in feudum, vâ emphyteusim; non autem si primo concederetur id, quod prius sic concessum non erat; ratio hujus est; quia continuatio concessionis est inter casus jure permisos; non autem prima concessio, ut constat ex præced. n. quâ fit, rem Ecclesiasticam, prius alicui concessam in feudum, vel emphyteusim, ubi casus contigerit, quod demortuo Vasallo, vel emphyteuta, ex vi primæ concessionis alius vocatur in successionem, ubi hic investituram periverit, sine alia juris solemnitate in alienationibus cæteroquin requisi-

Tom. 111.

ta, posse illi concedi eandem etiam in perpetuum, etiam transitorie ad hæredes extraneos modo illa res, antequam fiat hæc concessio, non sit Ecclesiæ rursus *incorporata*; ratio est; quia talis concessio antiqui feudi, vel emphyteusis, est tantum continuatio concessionis solemniter factæ; at pro tali continuatione non postularur solemnitas juris, cum, ut ostendimus, sit jure permissa; & ita tradunt Quaranta in Summa Bullar. V. *alienatio rerum Ecclesiæ*. n. 39. & 40. Menoch. de arbitr. casu 81. à n. 5. & conf. 66. n. 31. & conf. 79. n. 1. & seqq. Molina D. 469. conclus. 5. & alii.

Dixi: modo res illa, antequam fiat hæc concessio, non sit Ecclesiæ rursus *incorporata*; qua incorporatio fieri censetur, quando finita priori emphyteusi administratores Ecclesiæ semel decernunt, eam non alienare; ut notat Haunold. tom. 1. de just. tr. 4. n. 115. qui n. seq. ad quest. *an emphyteusis possit concedi solum ad vitam accipientis, vel in perpetuum, etiam pro hæredibus?* respondet affirmativè; quia emphyteusis jure Ecclesiastico non prohibetur, si serventur solemnitates, quibus observatis, quamlibet permittit, quod ipsum habetur in novella 120. c. 6. Nec obstat novella authentica, de non alienand. §. *emphyteusim*, concedens eam solum *ad vitam accipientis*; nam contrarium habetur in Novell. cit. 160. & illa intelligitur de concessione solum *novi*; non autem feudi, vel emphyteusis *antiquæ*, pro qua clarum jus habetur in sacris canonibus, quibus in hac materia standum est, de feudo, & emphyteusi *Ecclesiastica*, ut apertè habetur in c. *Cum Laicis* 12. h. t. in fin.

Dixi præterea ad *continuationem* concessionis rei Ecclesiasticæ in feudum, vel emphyteusim, *supradictas juris conditiones* non esse de necessitate secundas; secus in concessione *novæ*; solum difficultas est, quid requiratur, ut talis concessio non dicatur concessio *novæ*, sed potius *antiquæ continuationis*? Ad hoc tres communiter conditiones requirunt Doctores; 1. est, ne concedatur alio modo, quam ante; Sic Julius Clarus §. *Feudum*; 2. ut ad sit evidens necessitas, vel utilitas Ecclesiæ,

O o 2

6078

continuandi antiquam concessionem; Riccius in praxi rerum fori Eccles. decif. 5. 3. ut res non sit iterum Ecclesie *incorporata*; Sic Molin. tom. 2. de just. D. 468. conclus. 8. & alii.

1244 Ratio primæ conditionis est, quia hoc ipso, quod *in aliquo diversa sit à priori*, saltem in extensione, secundum hoc est nova; quare, qui emphyteusim, prius concessam, solum *ad dies vite* emphyteutæ, vel solum ad hæredes ejus *necessarios*, concederet in perpetuum, vel etiam ad hæredes *extraneos*, non faceret *continuacionem* concessionis *antiquæ*; sed *concessionem novam*.

1245 Ratio secundæ conditionis est; quia, si desit evidens necessitas, vel utilitas Ecclesie, cessat antiqua concessio, consequenter continuari non potest; ergo subsequens concessio non erit prioris continuatio, sed nova concessio. Hujus exemplum communiter tradunt in solo sterili, prius concessio alicui ad dies vitæ suæ. Sunt autem plures, qui cum Castropalao p. 2. de reverent. debita Ecclesiasticis. D. unic. p. 15. §. 4. n. 4. censent, esse sufficientem causam renovandi emphyteusim, remunerationem obsequii in ea facti; quia sic excitantur alii ad similes meliorationes faciendas, & peculium Ecclesie augetur; quod forte cessaret, si scirent emphyteutæ, rem sterilem accipientes, finito tempore signato conductionis, sibi emphyteusim reddendam non esse; Sic Barbof. p. 3. alleg. 95. n. 26. & alii.

1246 Ratio tertiæ conditionis est; quia per *incorporacionem* omnino extinguitur prima alienatio, seu concessio; & res, quoad dominium utile sic rediit ad Ecclesiam, ac si prius penes alium non fuisset; at sic *continuari* non potest; ergo; quando autem dicatur res denuo incorporari? Constat ex n. 1242.

1247 Difficultas autem est, quando censeferi potest res denuo taliter incorporata? B. etsi hoc jam indicaverimus n. 1242. aliud quoque argumentum haberi ex Molina cit. D. 468. dicente, id posse præsumi, quando administrator, finita emphyteusi, anno integro, ab illius renovatione abstinuit; intellige, nisi constet renovationem esse dilatam ex alia causa.

Ex his concluditur, rem semel alienatam cum solennitate effici perpetuo alienabilem absque solennitate; Sic pluribus comprobatur Gonzalez reg. 8. Cancellar. gloss. 6. n. 194. Riccius in praxi rerum fori Ecclesiast. decif. 26. Barbof. alleg. 95. n. 32. modo in hac prioris concessionis continuatione serventur nominatæ tres conditiones.

Quoniam autem supra diximus, res Ecclesiasticas posse in emphyteusim dari, etiam cum jure transmittendi ad hæredes extraneos per continuationem prioris concessionis, quæstio est unde colligi valeat priorem concessionem esse taliter factam? si enim prior id non fecisset, posterior non esset illius *continuatio*, sed *nova concessio*, quæ fieri nequit omittis solennitatibus de jure requisitis; quibus positis:

Dubium est, an emphyteusim Ecclesiastica alicui concessa expressè *in perpetuum*, seu ad quoslibet successores, aut hæredes, intelligatur non tantum de *descendentibus*, sed etiam *ascendentibus*, imo & *extraneis*? ante resol. not. talem alienationem cum debitis de jure solennitatibus etiam in rebus Ecclesiasticis recte fieri posse ex dict. supr. Deinde per Novellam. *Et hæc quidem*, 120. c. 6. §. *licentiam* ubi dicitur, res, etiam Ecclesiarum, posse servatis solennitatibus in emphyteusim dari, etiam in perpetuum, ubi: *Licentiam igitur damus prædictis venerabilibus domibus, non solum ad tempus emphyteusim facere immobilium rerum sibi competentium; sed & perpetuè hæc eis emphyteutico jure volentibus dari.* Et si quidem Sanctissimæ Ecclesie sint, vel alia venerabiles domus, quarum gubernationem loci Sanctissimus Episcopus aut per se, aut per venerabilem chorum Clericorum faceret, cum voluntate eorum, & consensu fieri, hujusmodi contractum, jurantibus, præsentibus œconomis, & administratoribus, & chartulariis ipsius venerabilis domus, quod ex hac emphyteusi nullum damnum eidem venerabili domui inferatur &c. quibus positis:

B. affirmativè; nam, si talis emphyteusis, sub illis terminis, servatâ juris solennitate, fieri possit in bonis Ecclesie, valebit cum dicta extensione; sed fieri po-

poteft ex præced. n. ergo facta valebit cum illa extensione, & ita tenet Covarruv. 2. variar. c. 17. n. 5. Molina cit. D. 469. post 1. Concluf. Julius Clarus §. *Emphyteufis*. q. 28. n. 6. Dixi, *emphyteufim Ecclefiafticam* exprefse datam emphyteutæ in perpetuum, seu ad quoslibet fucceffores, aut hæredes, extendi etiam ad hæredes afcendentes; imò & extraneos. Nam fi data fit alicui cum hac claufula, *pro fe suisq; hæredibus*; non tranfcendit tertiam generationem, nec porrigitur ad hæredes extraneos, per Novellam 120. c. 1. §. *Emphyteufes* verò, ibi: *Emphyteufes verò à prædicta fanctiffima majore Ecclefia regia civitatis, & commemoratorum locorum fieri jubemus in personam ejus, qui accepit, & aliis duobus deinceps hæredibus, & non amplius de fexta parte instantis canonis dimittimus ei, qui emphyteufim jure accepit.* Et infra ibi: *Jubemus siquidem hæreditus habeant in regno canone, ab iis ordinatoribus, qui regunt ipfa venerabilia loca, in emphyteufim fecundum prædictum modum accipienti, & aliis duabus fucceffionibus dari;* Sic Covar. cit. c. 17. n. 2. & alii.

1252 Præter hæc not. 1. per hæredes intelligi non tantum viros, sed etiam fœminas, ut multis probat Covarru. cit. c. 18. n. 1. not. 2. effe distinguendum inter hunc casum, quo alicui concessa est emphyteufis *pro fe, suisq; filiis*; & illum, quo daretur: *pro fe, suisq; liberis*, ut ipsis tanquam hæredibus deferatur; nam in 1. casu emphyteufis transit ad emphyteutæ filios dispositione domini directi, & concedentis emphyteufim; quo fit, si sint plures filii, eam, æqualiter effe dividendam inter ipfos; nec effe in arbitrio Patris, mutare voluntatem concedentis, uni dando rotam vel majorem partem, quam aliis; fœcus in fecundo. Nam tunc concedens defert emphyteutæ illam relinquendi, *tanquam hæredibus*; quo casu voluntate patris præelectio relinquitur; de quo v. Molin. cit. D. 474. §. *quando parens*.

1253 Not. 3. emphyteufim alicui datam *pro fe suisq; filiis, & descendentes*, non transire ad ascendentes, vel extraneos hæredes; quod verum est, licet filii, vel descendentes hæreditati renuntiaverint; quia hæc renunciatio non facit, quod ascendentes, vel extranei hæredes sint *emphyteutæ filii, vel descendentes*. His enim voluntate

concedentis relinquitur in dato casu emphyteufis, *in quantum emphyteutæ filii sunt descendentes*; non autem, *in quantum præcise hæredes*; sic Covarru. cit. n. 2. Difficultas est, an emphyteufis concessa alicui *pro fe, suisq; filiis, & hæredibus*, limitetur ad solos filios, si hæredes sint? an porrigatur etiam ad extraneos, si ipsi hæredes sint *emphyteutæ*?

Ante resolut. advertend. 1. quod emphyteufis Ecclefiaftica natura sua non transeat ad hæredes extraneos, nec illis competat, nisi hoc exprefsum fit in concessione; Sic Castropal. cum pluribus aliis de reverent. debet. Ecclef. D. unic. p. 15. §. 4. n. 5. post medium. Advertend. 2. quod illa dictio *&*, ibi: *Suisq; filiis, & hæredibus* non restringat significatum filii, ut filius non possit emphyteufim capere, nisi simul sit hæres; sed augere, ut non tantum ad filios, qui jam præsupponuntur hæredes; sed etiam ad alios hæredes, esto non sint filii, talis emphyteufis devenire possit; alias enim eis *hæredibus*, supra filios, qui aliunde supponuntur hæredes, nihil operaretur; quo posito:

1255 1. Si dicta emphyteufis fit *secularis*, concessionem sub ea claufula, etiam porrigi ad hæredes extraneos; non autem si fit *Ecclefiaftica*: Ratio est; quia talis concessio ab Ecclesia facta (nisi oppositum exprimat) nunquam præsumitur facta contra naturam feudi, vel emphyteufis Ecclefiafticæ; ergo ubi feudum, vel emphyteufis concessa est alicui *pro fe, suisq; filiis, & hæredibus*, eis hæredibus non porrigitur, nisi ad hæredes suos, & necessarios; quia si etiam ad extraneos, esset contra naturam feudi, & emphyteufis *Ecclefiafticos* ex n. præced.

1256 Not. 4. feudum, vel emphyteufim alicui concessam dici *hæreditariam*, quando in ejus constitutione exprefse mentio fit *hæredum*, puta: si dicitur: *tibi, tuisq; hæredibus*; ex pacto autem, seu non *hæreditariam*, quando nulla mentione hæredum facta conceditur, vel dicendo: *tibi, tuisq; liberis, ac descendentes*; Sic Julius Clarus l. 4. sentent. §. *Emphyteufis*. q. 16. Molina tom. 2. D. 472. & alii. Ex hoc fit, emphyteufim non hæreditariam patri, solum ex pacto concessam, transire ad filios, esto reculent hæreditatem sibi relictam à patre; nimirum jure pacti, sic Covar. p. 2. Variar.

c. 18. n. 4. dixi *emphyteusim*; nam aliud est *de feudo*; hoc enim nunquam ad filios, & heredes transit, sed ad *agnatos*, ut notat Castropal. cit. §. 4. in fine.

§. 13.

Quid tenendum de locatione commoditatis rerum Ecclesiasticarum?

1257 **S**ermo est de locatione *ultra triennium* earum rerum, quæ ultra hoc tempus, sine juris solemnitate locari non possunt, ut constat à n. 1171. quod intellige de triennio non *temporis*, sed *fructuum*. Nam si alicuj ad triennium locata sit v. g. vinea Ecclesiæ, & locatarius solum primo anno exinde percepit fructus, non autem duobus reliquis (quod essent anni steriles, & infocundi) posset locationem continuare adhuc biennio, vel etiam ultra, dum verum sit, finitum esse triennium *frugiferum*; Sic Navarr. in Comment. de alienat. rer. Eccl. à n. 21. Covarr. 2. Variar. c. 16. n. 6. Vallensis. h. t. n. 4. & alii.

Quoniam vero quandoque contingit, res quasdam Ecclesiæ, longius distitas, non æquè commodè, ac fructuosè administrari posse ab ipsis Ecclesiis, hoc est, eorum Rectoribus, quibus ex officio incumbit administratio talium bonorum; & utilius fore illis, si alicui, qui vel vicinus est, vel in vicino alia bona habet, locarentur, sapius dubitatum fuit, an, si non *res*, sed sola *commoditas* rei locaretur alicui, etiam ad plures *triennio* annos, ageretur contra prohibitionem de rebus Ecclesiæ non alienandis per locationem *ultra triennium*?

1258 **D**ifficultas est, quid hic importetur per locationem *commoditatis*? ne coincidat cum locatione *rei* fieri prohibita; consequenter ne, in fraudem legis, re ipsa sit locatio solum *palliatæ*, quæ Constitutionibus Apostolicis interdicta est, ut constat ex dict. P. Paulus Rosmer de contract. §. de Clericis q. 2. illar. 4. per *commoditatem* intelligit, facultatem alicui concessam ad fructus, ex tali re percipiendos, nomine locantis, seu conceden-

tis; non autem nomine ejus, cui locatur, vel conceditur.

1259 **A**lii, hanc *commoditatis locationem* constituunt in quadam conventionione, quâ is, ad quem res (*vineæ* v. g.) pertinet, convenit cum alio, ut illam colat, laboret, prout requiritur, ut fructum reddat; & ex fructibus, quos nomine ipsius Domini collegerit, *tantum* (expressâ certâ quantitate) annuatim Domino præster; reliquum sibi habeat in compensationem laboris, ac expensarum, quas alioquin rei Dominus, conductis operis, facere debuisset magna incommoditate. Hac enim conventionione accedit utrique *commoditas*; (seu utilitas) & *Cultori*, faciendo sibi lucrosam laborem suum, & vigilantiam pro conservanda, vel etiam promovenda rei fecunditate; & *Domino*, habenti in illo locatario majorem in propinquo vigilantiam pro bono fundi sui, liberato ab itineribus, & negligentia operarum, quæ communiter sunt absente Domino, fructum annum rei suæ, &c. quib. positis:

1260 **V**iderur omnino dicendum, locationem *soliis commoditatis*, sic explicatæ, etiam si fiat *ad plures annos*, etiam *sexennio*, etiam sine juris solemnitate, cæteroquin in locationibus rerum Ecclesiasticarum servari præceptâ licitè fieri; & ita tenet P. Rosmer. loc. cit. dicens: licitum esse elocare ad tempus *longum*, etiam *ad tempus vite*, rem Ecclesiasticam, *quoad commoditates*, ac *fructus percipiendos nomine locantis*; non autem *nomine ejus, cui locatur*. Nam sola concessio, quæ nullum rei Ecclesiasticæ immobilis, vel mobilis pretiosæ dominium transfert in alterum, non est illicita, esto fiat sine juris solemnitate, cæteroquin servari præceptâ; sed locatio *commoditatis sic explicatæ*, nullum transfert dominium rei Ecclesiasticæ immobilis, vel etiam mobilis pretiosæ; præstat enim hoc duntaxat, quod ille locatarius nomine locantis colligat fructus rei; & inde sibi capiat solutionem operarum, & expensarum in eam rem factarum, sublevandi Ecclesiæ, vel Monasterium à multis molestiis, si per alios id curare debuisset, ut dictum est; ergo.

AR-